

Економіка

УДК 339.9:004.8

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20265211>

**Генеративний штучний інтелект як інструмент стратегічної
трансформації міжнародних компаній**

Мезенцев Єгор Миколайович

Магістр ОП “Міжнародний бізнес”

Навчально-наукового інституту міжнародних відносин

Київського національного університету імені Тараса Шевченка,

e-mail: egor.mezencev@gmail.com

ORCID 0009-0004-2228-0303

Прийнято: 03.01.2026 | Опубліковано: 30.01.2026

***Анотація.** У статті досліджено роль генеративного штучного інтелекту як одного з ключових чинників стратегічної трансформації міжнародних компаній у сучасній цифровій економіці. Обґрунтовано, що стрімке поширення генеративних моделей змінює не лише окремі бізнес-процеси підприємств, а й логіку створення економічної цінності, механізми формування конкурентних переваг, підходи до стратегічного управління та розвиток цифрових бізнес-моделей у глобальному середовищі. Визначено, що інтеграція генеративного штучного інтелекту у діяльність міжнародних компаній сприяє автоматизації інтелектуальної праці,*

прискоренню обробки великих масивів даних, підвищенню ефективності управлінських рішень, персоналізації продуктів і послуг, а також формуванню нових цифрових сервісів, платформ і екосистем. Метою статті є визначення ключових напрямів стратегічної трансформації бізнес-моделей міжнародних компаній під впливом генеративного штучного інтелекту та систематизація механізмів формування нових джерел створення цінності у міжнародному бізнесі. Методологічною основою дослідження є аналіз міжнародних аналітичних звітів і наукових публікацій, присвячених використанню штучного інтелекту у бізнесі. Інформаційну базу становлять матеріали міжнародних організацій і консалтингових компаній, опубліковані у 2021–2025 роках, зокрема аналітичні звіти McKinsey, Deloitte, PwC, Accenture, OECD та World Economic Forum. У статті узагальнено основні напрями використання генеративного штучного інтелекту у міжнародному бізнесі, серед яких маркетинг, обслуговування клієнтів, бізнес-аналітика, управління знаннями та розробка нових продуктів. Доведено, що генеративний штучний інтелект поступово переходить від інструменту автоматизації окремих операцій до стратегічного ресурсу, який визначає розвиток платформних бізнес-моделей, цифрових екосистем та інтелектуальних сервісів. Встановлено, що його використання трансформує глобальні ланцюги створення вартості, посилює роль даних як стратегічного активу та змінює взаємодію між компаніями, цифровими платформами і споживачами. Водночас виявлено ключові ризики впровадження генеративного штучного інтелекту, зокрема зростання технологічної залежності від великих платформ і постачальників алгоритмічних рішень, імовірність помилок моделей, стандартизацію управлінських рішень, а також підвищені вимоги до якості даних, цифрової інфраструктури та систем кібербезпеки. Зроблено висновок, що

генеративний штучний інтелект формує нову парадигму розвитку міжнародного бізнесу, у межах якої цифрові технології, дані та інноваційні бізнес-моделі стають основою довгострокової конкурентоспроможності компаній. Практичне значення результатів полягає у можливості їх використання для подальших досліджень цифрової трансформації міжнародного бізнесу та розроблення підходів до ефективного управління технологічними ризиками в умовах поширення генеративного штучного інтелекту.

Ключові слова: *генеративний штучний інтелект, бізнес-моделі, міжнародні компанії, цифрова трансформація, конкурентні переваги, стратегічне управління, цифрові платформи, інновації.*

Generative artificial intelligence as a tool for the strategic transformation of multinational companies

Mieziatsev Yehor

Graduate of the Master's Program in International Business,
Educational and Scientific Institute of International Relations,

Taras Shevchenko National University of Kyiv,

e-mail: egor.mezenzev@gmail.com,

ORCID 0009-0004-2228-0303

Abstract. *The paper investigates the significance of generative artificial intelligence as a critical factor in the strategic transformation of multinational corporations in the contemporary digital economy. It is contended that the rapid dissemination of generative models is altering not only the individual business processes of enterprises, but also the*

logic of economic value creation, mechanisms for competitive advantage formation, approaches to strategic management, and the development of digital business models in a global environment. It has been established that the incorporation of generative artificial intelligence into the operations of international corporations facilitates the automation of intellectual labor; the acceleration of big data processing, the enhancement of management decision-making, the personalization of products and services, and the development of new digital services, platforms, and ecosystems. The purpose of this paper is to systematize mechanisms for the creation of new sources of value in international business and to identify key directions for the strategic transformation of international companies' business models under the influence of generative artificial intelligence. An analysis of international analytical reports and scientific publications that are specifically focused on the application of artificial intelligence in the business sector serves as the methodological foundation of the survey. The information foundation is comprised of analytical reports from McKinsey, Deloitte, PwC, Accenture, the OECD, and the World Economic Forum, which were published between 2021 and 2025 by international organizations and consulting firms. The paper provides a concise overview of the primary applications of generative artificial intelligence in international business, such as marketing, customer service, business analytics, knowledge management, and new product development. It is evident that generative artificial intelligence is progressively evolving from a tool for automating individual operations to a strategic resource that influences the development of platform-based business models, digital ecosystems, and intelligent services. It has been proven that its implementation alters the interaction between companies, digital platforms, and consumers, strengthens the significance of data as a strategic asset, and transforms global value chains. Simultaneously, critical risks associated with the implementation of generative artificial intelligence have been

identified. These risks include the standardization of management decisions, the likelihood of model inaccuracies, the increased technological dependence on large platforms and providers of algorithmic solutions, as well as the increased requirements for data quality, digital infrastructure, and cybersecurity systems. It is inferred that generative artificial intelligence is establishing a new paradigm for the advancement of international business, in which digital technologies, data, and innovative business models serve as the bedrock of companies' long-term competitiveness. The results' practical significance is derived from their potential application in future research on the digital transformation of international business and the development of strategies for effectively managing technological risks in the context of the proliferation of generative artificial intelligence.

Keywords: *generative artificial intelligence, business models, international companies, digital transformation, competitive advantages, strategic management, digital platforms, innovation.*

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток цифрових технологій суттєво змінює механізми функціонування міжнародного бізнесу та формування конкурентних переваг компаній. Особливу роль у цих процесах відіграє генеративний штучний інтелект, який здатний не лише автоматизувати бізнес-процеси, а й створювати нові цифрові продукти, сервіси та управлінські рішення. У результаті технології generative AI почали активно інтегруватися в діяльність міжнародних компаній, змінюючи підходи до маркетингу, аналітики, управління знаннями та інноваційної діяльності.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що генеративний штучний інтелект впливає не лише на окремі функції підприємств, а й на трансформацію бізнес-моделей міжнародних компаній. Використання таких технологій сприяє появі нових форм створення цінності, розвитку цифрових платформ і зміні стратегічних підходів до ведення бізнесу на глобальних ринках, що потребує подальшого наукового осмислення цих процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика використання штучного інтелекту в бізнесі та трансформації бізнес-моделей компаній активно досліджується в сучасній науковій літературі. Значна кількість робіт присвячена питанням цифрової трансформації підприємств, інтеграції технологій штучного інтелекту у бізнес-процеси, а також розвитку інноваційних моделей створення цінності в умовах цифрової економіки. Дослідники наголошують, що використання штучного інтелекту сприяє оптимізації управлінських рішень, підвищенню ефективності бізнес-процесів і формуванню нових конкурентних переваг компаній у глобальному середовищі [9; 11; 13]. Зокрема, у роботах Balabanova, Akhtoian та Efendiiev, Cherep, Ohrenych та Dashko, Chowdhury, Budhwar і Wood, Corvello, Feuerriegel, Hartmann, Janiesch і Zschech, Holmström і Carroll, Jorzik, Klein, Kanbach та Kraus, Kanbach, Heiduk, Blueher, Schreiter та Lahmann, Kumar, Shankar, Hollebeek, Behl та Lim, а також Li, Xu, Zhang, Liu та Li розглядаються різні аспекти впливу штучного інтелекту на функціонування сучасних організацій і розвиток інноваційних бізнес-моделей [3–6; 9–14].

Окрему групу досліджень становлять роботи, присвячені цифровій трансформації бізнесу та інтеграції штучного інтелекту у діяльність підприємств. У цих дослідженнях підкреслюється, що впровадження AI-технологій змінює традиційні механізми управління бізнес-процесами, сприяє автоматизації

операційної діяльності та підвищує ефективність управлінських рішень [4; 9; 13]. Такі висновки простежуються у роботах, де досліджуються фактори цифровізації підприємств, а також у дослідженнях, у яких штучний інтелект розглядається як технологічна основа розвитку нових цифрових продуктів і сервісів [4; 9]. Подібну позицію підтримують дослідження, що підкреслюють трансформаційний вплив генеративного штучного інтелекту на бізнес-процеси та створення нових можливостей для розвитку компаній у цифровому середовищі [13].

Інший напрям наукових досліджень пов'язаний із аналізом впливу генеративного штучного інтелекту на інноваційну діяльність організацій та формування нових бізнес-моделей. У цьому контексті дослідники розглядають generative AI як інструмент, що здатний трансформувати процес створення інновацій і формувати нові джерела економічної цінності. Генеративний штучний інтелект змінює підходи до управління інноваціями та прискорює процес створення нових продуктів [6]. Використання generative AI сприяє автоматизації творчих процесів і підвищує ефективність організаційних інновацій [10]. Технології штучного інтелекту стають важливим фактором інновацій бізнес-моделей, оскільки сприяють формуванню нових цифрових сервісів і платформ [11]. Подібні висновки містяться і в роботах, де generative AI розглядається як драйвер формування нових бізнес-моделей, орієнтованих на використання даних і цифрових екосистем [12].

Окрему групу досліджень становлять роботи, присвячені впливу генеративного штучного інтелекту на окремі функціональні сфери діяльності компаній. Зокрема, дослідження використання generative AI у сфері брендингу та візуального маркетингу доводять, що ця технологія сприяє автоматизації створення контенту і підвищує рівень персоналізації маркетингових комунікацій [3]. Дослідження трансформації управління людськими ресурсами під впливом

генеративного штучного інтелекту підкреслюють зростання ролі управління знаннями у сучасних організаціях [5]. Використання generative AI також сприяє формуванню конкурентних переваг підприємств завдяки розвитку сервісних інновацій та підвищенню здатності компаній адаптуватися до змін у бізнес-середовищі [14].

Попри активний розвиток досліджень у сфері використання штучного інтелекту в бізнесі, низка аспектів цієї проблематики залишається недостатньо висвітленою. Більшість наукових робіт зосереджена на аналізі впливу штучного інтелекту на окремі бізнес-процеси, інноваційну діяльність або цифровізацію підприємств, тоді як питання стратегічної трансформації бізнес-моделей міжнародних компаній під впливом генеративного штучного інтелекту досліджене фрагментарно. Недостатньо уваги приділено системному аналізу того, як generative AI змінює механізми створення цінності, формування цифрових сервісів і розвиток платформних бізнес-моделей у глобальному бізнес-середовищі, що зумовлює необхідність подальших досліджень у цьому напрямі.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення ключових напрямів стратегічної трансформації бізнес-моделей міжнародних компаній під впливом генеративного штучного інтелекту, а також систематизація основних механізмів формування нових джерел створення цінності та конкурентних переваг у глобальному бізнес-середовищі.

Дослідження було проведено на основі аналізу аналітичних звітів, опублікованих у 2021–2025 роках. Інформаційну основу роботи становлять аналітичні звіти міжнародних організацій та консалтингових компаній, присвячені розвитку цифрової економіки та використанню технологій штучного інтелекту у бізнесі. Зокрема, було використано аналітичні звіти міжнародних консалтингових

компаній (McKinsey, Deloitte, PwC, Accenture) та міжнародних організацій (World Economic Forum, OECD), у яких представлено дані щодо інтеграції штучного інтелекту у діяльність компаній, розвитку цифрових платформ та трансформації бізнес-процесів у глобальній економіці.

До вибірки були включені аналітичні звіти міжнародного рівня. Критеріями включення матеріалів до вибірки були наявність емпіричних даних щодо використання штучного інтелекту у діяльності компаній, міжнародний масштаб досліджень та актуальність опублікованих матеріалів. До аналізу не включалися звіти, опубліковані до 2021 року, а також матеріали, що не містили емпіричних даних або мали локальний характер без міжнародного контексту. Аналіз відібраних матеріалів здійснювався шляхом порівняльного аналізу результатів аналітичних звітів, подальшої систематизації отриманих даних та виділення ключових тенденцій трансформації бізнес-моделей міжнародних компаній під впливом генеративного штучного інтелекту.

Виклад основного матеріалу. Стрімке поширення генеративного штучного інтелекту стало однією з ключових тенденцій розвитку глобальної цифрової економіки. Аналітичні дослідження міжнародних організацій і консалтингових компаній свідчать про швидке зростання інвестицій у технології штучного інтелекту та активне впровадження AI-рішень у діяльність міжнародних компаній. Зокрема, у звіті McKinsey Global Institute зазначено, що генеративний штучний інтелект здатний забезпечити значний економічний ефект для світової економіки завдяки підвищенню продуктивності праці, автоматизації інтелектуальних процесів та створенню нових цифрових продуктів і сервісів [17]. Подальші дослідження демонструють, що 2024 рік став переломним етапом у поширенні

generative AI, оскільки значна частина компаній почала інтегрувати такі технології у свої бізнес-процеси [16].

Подібні висновки підтверджуються й іншими міжнародними дослідженнями. За даними Deloitte, генеративний штучний інтелект стає одним із ключових напрямів технологічних інвестицій підприємств, а більшість великих організацій уже розглядає generative AI як важливий інструмент цифрової трансформації бізнесу [7]. У звіті PwC підкреслюється, що використання технологій штучного інтелекту здатне забезпечити суттєве зростання світового валового продукту за рахунок підвищення ефективності бізнес-процесів і розвитку інноваційних бізнес-моделей [20]. У свою чергу, дослідження World Economic Forum свідчать, що штучний інтелект поступово змінює структуру глобального ринку праці, стимулюючи появу нових професій та підвищуючи попит на цифрові компетентності [22]. Аналогічні тенденції відображені у звітах OECD, де наголошується на швидкому зростанні масштабів використання AI-технологій у різних галузях економіки та формуванні нових цифрових екосистем [18].

Узагальнені результати міжнародних досліджень щодо масштабів поширення генеративного штучного інтелекту у бізнесі подано в Таблиці 1.

Таблиця 1.

Основні глобальні тенденції впровадження генеративного штучного інтелекту у бізнесі

Джерело дослідження	Основні результати
McKinsey Global Institute (2023)	Високий економічний потенціал generative AI для підвищення продуктивності та створення нових цифрових продуктів
McKinsey & Company (2024)	Активне зростання кількості компаній, що інтегрують generative AI у бізнес-процеси
Deloitte (2024)	Generative AI стає ключовим напрямом технологічних інвестицій компаній

PwC (2022)	Штучний інтелект може забезпечити значне зростання глобальної економіки
World Economic Forum (2023)	AI змінює структуру ринку праці та формує попит на нові цифрові компетентності
OECD (2024)	Формування нових цифрових екосистем і зростання використання AI у різних галузях

Джерело: складено автором на основі [7; 16–18; 20; 22].

Отже, результати міжнародних досліджень свідчать про швидке поширення генеративного штучного інтелекту у діяльності компаній різних галузей економіки. Зростання масштабів використання AI-технологій формує нові можливості для розвитку міжнародного бізнесу, що проявляється у трансформації бізнес-процесів організацій та зміні стратегічних підходів до управління підприємствами.

Поширення генеративного штучного інтелекту призводить до суттєвих змін у внутрішніх бізнес-процесах міжнародних компаній. На відміну від традиційних технологій автоматизації, generative AI здатний виконувати складні інтелектуальні завдання, пов'язані з аналізом інформації, створенням текстового та візуального контенту, обробкою даних і підтримкою управлінських рішень. Це сприяє трансформації ключових функціональних сфер діяльності організацій, зокрема маркетингу, обслуговування клієнтів, аналітики даних і управління знаннями.

Згідно з результатами аналітичних досліджень, використання generative AI дозволяє компаніям автоматизувати значну частину інтелектуальної праці, що раніше виконувалася фахівцями, зокрема у сферах маркетингових комунікацій, створення контенту та обробки клієнтських запитів [17]. Подальший аналіз впровадження AI-технологій показує, що міжнародні компанії активно інтегрують

generative AI у процесі бізнес-аналітики, що дає можливість швидше обробляти великі обсяги інформації та формувати більш точні управлінські рішення [16].

Подібні тенденції відзначаються й у дослідженнях, де зазначається, що генеративний штучний інтелект стає важливим елементом цифрової інфраструктури підприємств. Його використання дозволяє автоматизувати процеси обробки інформації, підвищувати ефективність взаємодії з клієнтами та оптимізувати операційні процеси організацій [8]. У дослідженнях також підкреслюється, що generative AI сприяє формуванню нових моделей організації праці, у яких ключову роль відіграють цифрові інструменти підтримки управлінських рішень та інтелектуальні системи аналізу даних [1; 2].

Узагальнення результатів міжнародних досліджень щодо використання генеративного штучного інтелекту у бізнес-процесах компаній представлено в Таблиці 2.

Таблиця 2.

Основні напрями використання генеративного штучного інтелекту у бізнес-процесах міжнародних компаній

Сфера застосування	Основні напрями використання generative AI
Маркетинг	генерація маркетингового контенту, персоналізація рекламних кампаній
Обслуговування клієнтів	автоматизовані чат-боти, обробка клієнтських запитів
Бізнес-аналітика	аналіз великих масивів даних, прогнозування ринкових тенденцій
Управління знаннями	автоматизація створення внутрішньої документації та баз знань
Розробка продуктів	створення нових цифрових сервісів і програмних рішень

Джерело: складено автором на основі [1; 2; 7; 16; 17].

Отже, впровадження генеративного штучного інтелекту призводить до глибокої трансформації бізнес-процесів компаній. Використання таких технологій дозволяє автоматизувати інтелектуальні операції, підвищити ефективність управління та прискорити процес створення інноваційних продуктів і сервісів. Окрім змін у бізнес-процесах, генеративний штучний інтелект поступово трансформує саму логіку створення цінності у міжнародному бізнесі. Сучасні дослідження свідчать, що інтеграція generative AI у діяльність компаній сприяє формуванню нових типів бізнес-моделей, заснованих на використанні даних, цифрових платформ та інтелектуальних сервісів.

Наукові дослідження підтверджують, що генеративний штучний інтелект стає важливим інструментом стратегічного управління підприємствами. Використання generative AI у підприємницьких ініціативах сприяє покращенню процесу стратегічного прийняття рішень, оскільки технології штучного інтелекту здатні аналізувати великі обсяги інформації та генерувати альтернативні сценарії розвитку бізнесу [15]. Подібні висновки свідчать, що генеративний штучний інтелект дозволяє компаніям формувати нові джерела стратегічної цінності шляхом створення інтелектуальних цифрових сервісів і продуктів [19].

У контексті міжнародного бізнесу generative AI також сприяє трансформації глобальних ланцюгів створення вартості. Цифрова трансформація міжнародного бізнесу відбувається через інтеграцію інноваційних технологій у бізнес-моделі компаній, що призводить до формування нових форм взаємодії між організаціями, платформами та споживачами [21]. Основні напрями стратегічної трансформації бізнес-моделей міжнародних компаній під впливом генеративного штучного інтелекту узагальнено в Таблиці 3.

Таблиця 3.

**Напрями трансформації бізнес-моделей міжнародних компаній
під впливом generative AI**

Напрямок трансформації	Характеристика змін
Цифрові продукти та сервіси	створення нових AI-орієнтованих продуктів і програмних рішень
Платформні бізнес-моделі	розвиток цифрових екосистем і платформних сервісів
Інтелектуальні сервіси	використання AI для персоналізації послуг і автоматизації сервісів
Ланцюги створення вартості	інтеграція AI у міжнародні виробничі та логістичні процеси

Джерело: складено автором на основі [8; 15; 17; 19; 21].

Таким чином, генеративний штучний інтелект стає важливим фактором стратегічної трансформації бізнес-моделей міжнародних компаній. Його використання сприяє появі нових цифрових продуктів, розвитку платформних екосистем та зміні традиційних механізмів створення економічної цінності у глобальному бізнес-середовищі. Поряд із значними можливостями, які створює генеративний штучний інтелект для розвитку міжнародного бізнесу, впровадження цих технологій супроводжується низкою стратегічних ризиків. Аналітичні дослідження міжнародних організацій і консалтингових компаній показують, що використання generative AI формує нові виклики для компаній, пов'язані з технологічною залежністю, управлінням даними, якістю алгоритмічних рішень та необхідністю розвитку цифрової інфраструктури.

Одним із ключових ризиків є зростання залежності компаній від великих технологічних платформ і постачальників AI-рішень. У звітах McKinsey

зазначається, що більшість генеративних моделей розробляються великими технологічними корпораціями, що створює ризик концентрації технологічної влади та обмежує стратегічну автономію компаній, які використовують такі інструменти у своїй діяльності [17]. Подібні висновки містяться й у дослідженнях Deloitte, де підкреслюється, що швидке впровадження генеративного штучного інтелекту може призводити до залежності організацій від цифрових платформ, хмарної інфраструктури та постачальників алгоритмічних систем [7].

Іншим важливим викликом є ризик помилок алгоритмічних моделей. *Generative AI* здатний створювати тексти, зображення або аналітичні висновки, які можуть містити неточності або так звані «галюцинації» моделей. Це може призводити до помилкових управлінських рішень або поширення недостовірної інформації у бізнес-процесах. У дослідженнях Accenture наголошується, що компанії повинні розробляти спеціальні механізми контролю якості даних та алгоритмів для мінімізації таких ризиків [2].

Крім того, впровадження *generative AI* може сприяти стандартизації управлінських рішень. Використання однакових алгоритмічних моделей різними компаніями може призвести до зниження стратегічної різноманітності бізнес-рішень та посилення конкурентного тиску у певних секторах економіки. У звіті World Economic Forum підкреслюється, що технологічна уніфікація управлінських інструментів може змінювати конкурентну динаміку на глобальних ринках [22].

Ще одним важливим фактором ризику є зростання вимог до даних та цифрової інфраструктури. Ефективне використання генеративного штучного інтелекту потребує доступу до великих масивів якісних даних, що створює додаткові вимоги до систем управління інформацією та кібербезпеки підприємств. У звітах OECD зазначається, що компанії повинні інвестувати значні ресурси у розвиток цифрової

інфраструктури, управління даними та етичне використання алгоритмів штучного інтелекту [18].

Узагальнення основних стратегічних ризиків використання генеративного штучного інтелекту у міжнародному бізнесі представлено в Таблиці 4.

Таблиця 4.

Основні стратегічні ризики використання генеративного штучного інтелекту у міжнародному бізнесі

Тип ризику	Характеристика
Технологічна залежність	залежність компаній від великих технологічних платформ та AI-провайдерів
Алгоритмічні помилки	ризик неточностей або помилкових результатів роботи AI-моделей
Стандартизація управлінських рішень	використання однакових алгоритмів може зменшувати стратегічну різноманітність компаній
Вимоги до даних	необхідність доступу до великих обсягів якісних даних
Інфраструктурні вимоги	потреба у розвитку цифрової інфраструктури та систем кібербезпеки

Джерело: складено автором на основі [2; 7; 17; 18; 22].

Проведений аналіз аналітичних звітів міжнародних організацій і консалтингових компаній свідчить про те, що генеративний штучний інтелект стає одним із ключових факторів трансформації сучасного міжнародного бізнесу. Його використання сприяє автоматизації інтелектуальної праці, оптимізації бізнес-процесів та розвитку нових цифрових продуктів і сервісів. У результаті цього змінюється структура діяльності міжнародних компаній, а також підходи до формування конкурентних переваг на глобальних ринках.

Отримані результати показують, що генеративний штучний інтелект поступово переходить від інструменту автоматизації окремих операцій до стратегічного ресурсу, який визначає розвиток бізнес-моделей міжнародних компаній. Використання generative AI сприяє формуванню нових платформних екосистем, розвитку інтелектуальних цифрових сервісів та трансформації глобальних ланцюгів створення вартості. Водночас ефективне використання таких технологій потребує врахування стратегічних ризиків, пов'язаних із технологічною залежністю, управлінням даними та розвитком цифрової інфраструктури. Таким чином, генеративний штучний інтелект поступово формує нову парадигму розвитку міжнародного бізнесу, у межах якої ключову роль відіграють цифрові технології, дані та інноваційні бізнес-моделі, що забезпечують компаніям нові джерела конкурентних переваг у глобальній економіці.

Висновки. Результати проведеного дослідження свідчать про те, що генеративний штучний інтелект стає одним із ключових чинників трансформації сучасного міжнародного бізнесу. Аналіз аналітичних звітів міжнародних організацій та консалтингових компаній показав, що технології generative AI активно інтегруються у діяльність міжнародних компаній та впливають на різні аспекти їх функціонування. Зокрема, впровадження генеративного штучного інтелекту сприяє автоматизації інтелектуальної праці, оптимізації бізнес-процесів, підвищенню ефективності управлінських рішень та створенню нових цифрових продуктів і сервісів.

У ході дослідження встановлено, що використання generative AI призводить не лише до змін у окремих функціональних процесах підприємств, а й до глибокої трансформації бізнес-моделей міжнародних компаній. Генеративний штучний інтелект сприяє формуванню платформних бізнес-моделей, розвитку

інтелектуальних цифрових сервісів, а також трансформації глобальних ланцюгів створення вартості. У результаті цього змінюється логіка створення економічної цінності у міжнародному бізнесі, де ключову роль починають відігравати дані, цифрові технології та інноваційні алгоритмічні рішення.

Разом із тим впровадження генеративного штучного інтелекту супроводжується певними стратегічними ризиками. До них належать зростання залежності компаній від технологічних платформ, ризики помилок алгоритмічних моделей, стандартизація управлінських рішень, а також підвищені вимоги до якості даних і цифрової інфраструктури. У зв'язку з цим ефективне використання generative AI у міжнародному бізнесі потребує формування нових підходів до управління технологічними ризиками, розвитку систем управління даними та забезпечення етичного використання алгоритмічних технологій.

Перспективи подальших наукових досліджень пов'язані з більш детальним аналізом впливу генеративного штучного інтелекту на трансформацію стратегій міжнародних компаній, розвиток платформних бізнес-екосистем та зміну глобальних ланцюгів створення вартості. Окрему увагу доцільно приділити дослідженню впливу generative AI на конкурентоспроможність компаній у міжнародному середовищі, а також розробці моделей ефективного управління технологічними ризиками, що виникають у процесі використання штучного інтелекту у бізнесі.

Список використаних джерел

1. Accenture Research. Pulse of change: Generative AI and the enterprise. Accenture, 2023. URL: <https://www.accenture.com/us-en/insights/pulse-of-change> (дата звернення: 16.12.2025).

2. Accenture. Technology vision 2024: Human by design. Accenture, 2024. URL: <https://www.accenture.com/content/dam/accenture/final/accenture-com/document-2/Accenture-Tech-Vision-2024.pdf> (дата звернення: 16.12.2025).
3. Balabanova K., Akhtoian A., Efendiiev A. The generative artificial intelligence in branding and visual marketing. Social Development: Economic and Legal Issues. 2025. № 9. DOI: <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.9.15>.
4. Cherep A., Ohrenych Y., Dashko I. Factors influencing the digitalization of business processes and the integration of artificial intelligence in Ukrainian enterprises. Economy and Society. 2025. № 77. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-77-43>.
5. Chowdhury S., Budhwar P., Wood G. Generative artificial intelligence in business: Towards a strategic human resource management framework. British Journal of Management. 2024. Vol. 35, No. 4. P. 1680–1691. DOI: <https://doi.org/10.1111/1467-8551.12824>.
6. Corvello V. Generative AI and the future of innovation management: A human-centered perspective and an agenda for future research. Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity. 2025. Vol. 11, No. 1. Article 100456. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.joitmc.2024.100456>.
7. Deloitte. State of generative AI in the enterprise. Deloitte AI Institute, 2024. URL: <https://www.deloitte.com/ce/en/services/consulting/research/state-of-generative-ai-in-enterprise.html> (дата звернення: 16.12.2025).
8. Deloitte. Tech trends 2024. Deloitte Insights, 2024. URL: <https://www.deloitte.com/us/en/insights/topics/technology-management/tech-trends/2024.html> (дата звернення: 16.12.2025).

9. Feuerriegel S., Hartmann J., Janiesch C., Zszech P. Generative AI. *Business & Information Systems Engineering*. 2024. Vol. 66, No. 1. P. 111–126. DOI: <https://doi.org/10.1007/s12599-023-00834-7>.
10. Holmström J., Carroll N. How organizations can innovate with generative AI. *Business Horizons*. 2025. Vol. 68, No. 5. P. 559–573. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2024.02.010>.
11. Jorzik P., Klein S. P., Kanbach D. K., Kraus S. AI-driven business model innovation: A systematic review and research agenda. *Journal of Business Research*. 2024. Vol. 182. Article 114764. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2024.114764>.
12. Kanbach D. K., Heiduk L., Blueher G., Schreiter M., Lahmann A. The GenAI is out of the bottle: Generative artificial intelligence from a business model innovation perspective. *Review of Managerial Science*. 2024. Vol. 18, No. 4. P. 1189–1220. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11846-023-00696-z>.
13. Kumar A., Shankar A., Hollebeek L. D., Behl A., Lim W. M. Generative artificial intelligence (GenAI) revolution: A deep dive into GenAI adoption. *Journal of Business Research*. 2025. Vol. 189. Article 115160. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2024.115160>.
14. Li L., Xu C., Zhang Q., Liu Y., Li Q. Leveraging generative AI capabilities for competitive advantage: A moderated mediation analysis of environmental dynamism and service innovation. *Industrial Marketing Management*. 2025. Vol. 128. P. 10–20. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.indmarman.2025.05.007>.
15. López-Solís O., Luzuriaga-Jaramillo A., Bedoya-Jara M., Naranjo-Santamaría J., Bonilla-Jurado D., Acosta-Vargas P. Effect of generative artificial intelligence on strategic decision-making in entrepreneurial business initiatives: A systematic literature

review. Administrative Sciences. 2025. Vol. 15, No. 2. Article 66.

DOI: <https://doi.org/10.3390/admsci15020066>.

16. McKinsey & Company. The state of AI in 2024: Generative AI's breakout year. McKinsey & Company, 2024.

URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/quantumblack/our-insights/the-state-of-ai> (дата звернення: 16.12.2025).

17. McKinsey Global Institute. The economic potential of generative AI: The next productivity frontier. McKinsey & Company, 2023.

URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/tech-and-ai/our-insights/the-economic-potential-of-generative-ai-the-next-productivity-frontier> (дата звернення: 16.12.2025).

18. OECD. OECD AI policy observatory report. OECD, 2024. URL: <https://oecd.ai> (дата звернення: 16.12.2025).

19. Prado P. F., Mantovani D. M. N. Generative AI: Capturing strategic value in businesses. REGE – Revista de Gestão. 2025. Vol. 32, No. 3. P. 208–223. DOI: <https://doi.org/10.1108/REGE-02-2025-0026>.

20. PwC. Global artificial intelligence study: Sizing the prize. PwC, 2022. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/issues/analytics/assets/pwc-ai-analysis-sizing-the-prize-report.pdf> (дата звернення: 16.12.2025).

21. Schmeisser B., Saebi T., Schotter A. P. J., Gooderham P. The digital transformation of international business: A conceptualization, multidisciplinary review, and research agenda. Journal of World Business. 2026. Vol. 61, No. 1. Article 101695. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jwb.2025.101695>.

22. World Economic Forum. The future of jobs report 2023. World Economic Forum, 2023. URL: <https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2023> (дата звернення: 16.12.2025).